

Welkom

Rechtspraak Pensioen en scheiding
Mr. Wim P.M. Thijssen
Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl te Amstelveen
9 mei 2023

Onderwerpen Pensioen en scheiding:

- Alimentatie
- Pensioenverweer
- DGA
- IPR

Alimentatie

Wettelijk kader (artt. 1:156 en 1:157 BW) (1):

- Helft duur huwelijk; maximaal 5 jaar of tot jongste kind 12 jaar
- Rekening houden met behoefte aan voorziening bij overlijden alimentatieplichtige mogelijk
- Rapport alimentatienormen
- Draagkracht, behoefte, welstand tijdens het huwelijk

Alimentatienormen en draagkracht:

- Wettelijk verplichte pensioenpremie
- Contractueel verplichte pensioenpremie
- Niet verplichte pensioenpremie (mits noodzakelijk; niet voor reparatie pensioenbreuk als gevolg van pensioenverevening)

Alimentatienormen en behoefte:

- Component pensioenpremie voor ouderdomspensioen mogelijk als tijdens huwelijk ook sprake was van pensioenopbouw voor de alimentatiegerechtigde
- Component (pensioen)premie voor overlijdensvoorziening als geen recht op bijzonder partnerpensioen bestaat

Draagkracht

Rechtbank Oost-Brabant 22 maart 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:1120 (1):

- Arbeidsinkomen dat naast pensioen wordt genoten telt mee voor de draagkracht
- De argumenten dat dit niet behoort mee te tellen omdat een alimentatieplichtige na ingang pensioen niet verplicht is om te werken en omdat uitsluitend werd gewerkt voor het aflossen van schulden gaat niet op

Rechtbank Oost-Brabant 22 maart 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:1120 (2):

- Een alimentatieplichtige heeft niet de vrije keuze over de bestemming van zijn inkomen
- Als alimentatie moet worden betaald over fictief inkomen, is mogelijk sprake is van eigendomsontneming (zie EB 2018/5 en 14 en EB 2022/22)

**Rechtbank Noord-Holland 19 juli 2022,
ECLI:NL:RBNHO:2022:6287 (1):**

Bij de berekening van de draagkracht voor betaling van kinderalimentatie werd rekening gehouden met de inhouding van pensioenpremie

Rechtbank Noord-Holland 19 juli 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:6287 (2):

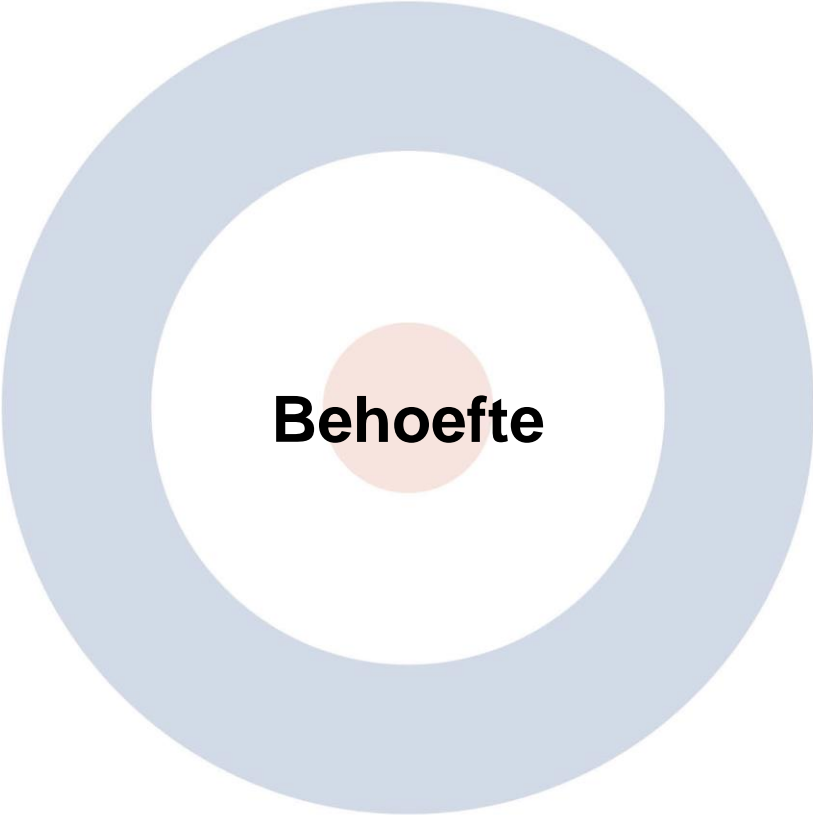
- Het betrof waarschijnlijk contractueel verplichte pensioenpremie die werd ingehouden op het salaris
- Er was sprake van een dienstverband

Gerechtshof Amsterdam 15 november 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:3283 (1):

- Berekening draagkracht voor kinderalimentatie
- Rekening gehouden met niet wettelijk of contractueel verplicht te betalen pensioenpremie

Gerechtshof Amsterdam 15 november 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:3283 (2):

- Alimentatieplichtige had geen AOW-opbouw
- En ook geen tweede pijler pensioenopbouw
- Buitenlands dienstverband en ingezetenschap

Behoeftte

Gerechtshof Amsterdam 26 juli 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:2201 (1):

- Pensioenpremie geen onderdeel van de behoefte aan alimentatie
- Alimentatiegerechtigde spaarde tijdens huwelijk niet voor pensioen
- Partijen spaarden door aflossing woningschuld
- Pensioen geen huwelijksgerelateerde behoefte

**Gerechtshof Amsterdam 26 juli 2022,
ECLI:NL:GHAMS:2022:2201 (2):**

- Alimentatiegerechtigde had recht op pensioenverevening
- Alimentatiegerechtigde verkreeg vermogen uit de verdeling

Gerechtshof Amsterdam 26 juli 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:2201 (3):

Opmerkingen:

- De behoefte (aan een component pensioenpremie als onderdeel van de alimentatie) moet “huwelijksgerelateerd” zijn
- Niet wettelijk of contractueel verplichte pensioenpremie kan slechts ten laste van de draagkracht komen als deze tijdens huwelijk werd voldaan

Pensioenverweer

Pensioenverweer (1):

- Art. 1:153 BW (echtscheiding), art. 1:80e BW (geregistreerd partnerschap) en art. 1:180 BW (ontbinding huwelijk na scheiding van tafel en bed)
- Bestaand vooruitzicht op uitkeringen na vooroverlijden verzoekende partner
- Gaat bij inwilliging verzoek verloren of wordt in ernstige mate verminderd

Pensioenverweer (2):

- Verweer
- Verzoek echtscheiding afgewezen
- Ten opzichte van beide echtgenoten billijke voorziening
- Rechter kan termijn stellen

Gerechtshof Amsterdam 3 mei 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707 (1):

- Man en vrouw wonen in land waar burgeroorlog woedt (Syrië)
- Man werkt daar
- Man aanvaardt nieuwe functie in ander land maar stelt dat vrouw in Damascus kan blijven met de kinderen
- Vrouw denkt daar anders over en keert terug naar Nederland

Gerechtshof Amsterdam 3 mei 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707 (2):

- Vrouw voert pensioenverweer:
 - ✓ Slechts recht op partnerpensioen als bij overlijden man recht op alimentatie zou bestaan, maar overlijden viel niet binnen 12-jaars termijn te verwachten
 - ✓ Partnerpensioen delen met eventuele nieuwe partner man

Gerechtshof Amsterdam 3 mei 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707 (1):

- Man stelt dat:
 - ✓ Afkoopsom gedeelte ouderdomspensioen als 'billijke voorziening' geldt (vrouw: neen; de afkoopsom vervangt pensioenverevening, staat los van partnerpensioen)
 - ✓ Duurzame ontwrichting veroorzaakt is door de vrouw

Gerechtshof Amsterdam 3 mei 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1707 (2):

- Schuldverweer van de man afgewezen
- Betaling afkoopsom gedeelte ouderdomspensioen is geen voldoende 'billijke voorziening'
- Geen verplichting tot volledige reparatie partnerpensioen
- Pensioenverweer toegewezen

DGA

Alimentatie

Externe onderbrenging rechten ex-partner

Alimentatie (1):

- Cruciale vraag is of dividendcapaciteit BV in aanmerking wordt genomen als onderdeel van de draagkracht
- Pensioentoets art. 2:216 BW
- Verband met aandelenwaardering in het kader van verdeling als de aandelen van de BV in ontbonden huwelijksgoederengemeenschap vallen

Alimentatie (2):

- Verband met externe onderbrenging recht op uitbetaling van ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen
- Verband met rekening-courantschuld
- Zie EB 2018/5 en 14 (“verboden” alimentatie)
- Zie EB 2022/22 over het aspect van eigendomsontneming als alimentatie over fictieve draagkracht moet worden voldaan

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (1):

- HR 12 maart 2004,
ECLI:NL:HR:2004:AO1289
- BV verplicht tot externe onderbrenging
recht op uitbetaling van
ouderdomspensioen en bijzonder
partnerpensioen ex-partner

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (2):

- HR 9 februari 2007,
ECLI:NL:HR:2007:AZ2658
- DGA in hoedanigheid van ex-partner
verplicht om in hoedanigheid van
DGA/bestuurder van de BV te
bewerkstelligen dat de BV tot externe
onderbrenging overgaat

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (3):

- HR 14 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:693
- De ex-partner deelt naar evenredigheid mee in onderdekking van het pensioen in eigen beheer

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (3):

- HR 14 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:693
- De ex-partner deelt naar evenredigheid mee in onderdekking van het pensioen in eigen beheer

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (4):

- HR 14 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:693
- Dekkingsgraad te bepalen aan de hand van de som van de fiscale pensioenvoorziening + ongebonden eigen vermogen

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (5):

- HR 14 februari 2020,
ECLI:NL:HR:2020:276:
- De peildatum voor de berekening van de rechten van de ex-partner is datum (echt)scheiding

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (6):

- HR 14 februari 2020,
ECLI:NL:HR:2020:276:
- De peildatum voor de berekening van het bedrag voor externe onderbrenging is de datum van externe onderbrenging
- Uitzondering: onbehoorlijk bestuur DGA

Samenvatting standaard rechtspraak externe onderbrenging rechten ex-partner (7):

- Zie EB 2020/40
- Restvordering op BV voor zover rechten ex-partner niet volledig ondergebracht

HR 15 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1080 (1):

- Vervolg op het arrest uit 2017
- Dekkingstekort hoefde niet te worden aangetoond, omdat het niet was betwist
- Ex-partner stelde dat sprake was van onredelijke vertraging door de DGA en de BV
- DGA zou tekort uit privé middelen moeten aanvullen; standpunt door Hof gevolgd

HR 15 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1080 (2):

- Oordeel Hof onjuist (motiveringsgebrek)
- Feitelijke beoordeling door verwijzingshof
- DGA en BV stelden dat externe onderbrenging onmogelijk was omdat verzekeraars daarvoor geen product aanbieden
- Wijziging rechten ex-partner zou nadelige fiscale gevolgen hebben

HR 15 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1080 (3):

- Dat fiscale verweer van de DGA en de BV was door het Hof ten onrechte gepasseerd
- Het oordeel van het Hof dat de DGA en de BV een “vergelijkbaar verzekeringsproduct” zouden moeten aanbieden was onvoldoende concreet
- Verwijzing naar Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

IPR

**Buitenlandse pensioenen; Nederlands
huwelijksvermogensrecht van toepassing**

**Nederlandse pensioenen; buitenlands
huwelijksvermogensrecht van toepassing**

Buitenlandse pensioenen (1):

- WVPS van toepassing als Nederlands huwelijksvermogensrecht van toepassing is
- Art. 10:51 BW en art. 1, lid 8 WVPS
- Geen zelfstandig recht op uitbetaling

Buitenlandse pensioenen:

- HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1219
- Buitenlands “pensioen” is pensioen als het vanuit maatschappelijk oogpunt dezelfde functie heeft als Nederlands pensioen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 november 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:10007 (1):

- Buitenlands pensioen opgebouwd in Engeland
- Ondergebracht bij Engelse pensioenuitvoerder
- Hof beoordeelde of sprake was van “pensioen” in de zin van de WVPS aan de hand van het arrest van de Hoge Raad uit 2018

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 november 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:10007 (2):

- Dat was het geval
- Stortingen door werkgever
- Gekoppeld aan dienstverband
- Stortingen bedoeld voor opbouw pensioen
- Geen zelfstandig recht op uitbetaling

Nederlandse pensioenen (1):

- WVPS van toepassing ongeacht het toepasselijke huwelijksvermogensrecht (art. 1, lid 7 WVPS)
- Botsende rechtstelsels als buitenlandse vorm van pensioenverdeling van toepassing is
- Dubbele pensioenverdeling onaanvaardbaar?

Nederlandse pensioenen (2):

Rechtspraak over eventuele “onaanvaardbaarheid” van dubbele pensioendeling ontbreekt

Dank voor uw aandacht

Vergeet u niet de toets vragen
te beantwoorden